

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 276/2010-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 31. marca 2011 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Jána Lubyho o sťažnosti MUDr. D. B., B., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo MUDr. D. B. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005 porušené boli.

2. Okresnému súdu Trnava p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. MUDr. D. B. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu j e Okresný súd Trnava p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á uhradiť trovy konania MUDr. D. B. v sume 465,83 € (slovom štyristošesťdesiatpäť eur a osemdesiattri centov) na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. I. R., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Trnava j e p o v i n n ý uhradiť trovy konania MUDr. D. B. v sume 465,83 € (slovom štyristošesťdesiatpäť eur a osemdesiattri centov) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky vedený v Štátnej pokladnici do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2010 doručená sťažnosť MUDr. D. B., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), porušenia čl. 12 ods. 4 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005. Ústavný súd vyhovel návrhu sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a uznesením č. k. IV. ÚS 276/2010-13 z 30. augusta 2010 mu ustanovil za právnu zástupkyňu v konaní pred ústavným súdom vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 276/2010 advokátku JUDr. I. R., K.

Právna zástupkyňa doplnila podaním doručeným ústavnému súdu 5. januára 2011 pôvodnú sťažnosť sťažovateľa, v ktorom okrem prehľadu dosiaľ vykonaných úkonov okresného súdu uviedla, že „sťažovateľ považuje obdobie od podania návrhu zo dňa 29. 6. 2005 až do dnešného dňa za neprimerane dlhé a poznačené zbytočnými prietahmi. Konanie vo veci náhrady škody spôsobenej orgánmi verejnej moci nie je ani po 5 rokoch a 6 mesiacoch právoplatne skončené“.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a aby prijal nález, že okresný súd porušuje jeho základné právo zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a porušuje čl. 12 ods. 4 ústavy, a aby prikázal okresnému súdu ďalej konať bez zbytočných prietahov.

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže v časti namietajúcej porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005 nezistil dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, rozhodol o jej prijatí v tejto časti na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 14. februára 2011 predsedníčku okresného súdu, aby sa vyjadrila k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, a zároveň ju vyzval, aby sa vyjadrila aj k sťažnosti a jej prijatiu na ďalšie konanie.

Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 25. februára 2011 sp. zn. 1 SprV/197/2010 doručenom ústavnému súdu 14. marca 2011 konštatovala, že v označenej veci čiastočne došlo k zbytočným prietahom v konaní, a uviedla, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho prerokovania, keďže od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

Predsedníčka okresného súdu ďalej ku konaniu vedenému pod sp. zn. 35/C/58/2005 okrem iného uviedla:

«... 1. *Skutková a právna zložitost' sporu:*

Skutkovo a právne ide o zložitý spor, nakoľko sa jedná o žalobu o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci podľa zák. č. 514/2003 Z. z.

2. *Prehľad procesných úkonov od nápadu veci až doposiaľ:*

Žaloba bola podaná 29. 6. 2005. Ako žalovaný bola označená Slovenská republika - I. v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, II. v zastúpení Generálnej prokuratúry SR. Žalobou žiadal žalobca určiť povinnosť žalovaných v I. a II. rade zaplatiť spoločne a nerozdielne ušlý zisk 7.000,- Sk mesačne od mája 1999 do vyrovnanja škody, majetkovú ujmu a poškodenie zdravia vo výške 10.000.000,- Sk, náhradu zvýšených nákladov po invalidizácii žalobcu vo výške (strata zárobku a následne zníženie dôchodku) 10.000.000,- Sk. Spis bol pridelený sudkyňi JUDr. Z. K.

Dňa 23. 1. 2006 sudkyňa žiadala pripojenie spisu 18C/96/2003, ktorý nebolo možné pripojiť, nakoľko sa nachádzal v dôsledku odvolania žalobcu na Krajskom súde v Trnave.

Uznesením zo dna 28. 6. 2006, ktoré žalobca prevzal 13. 7. 2006, súd vyzval žalobcu na doplnenie žaloby o odôvodnenie uplatňovanej náhrady ušlého zisku a náhrady po invalidizácii.

Žalobca podaním zo dňa 18. 7. 2006 doplnil žalobu.

Zákonná sudkyňa JUDr. Z. K. bola preložená od 1. 1. 2007 na iný súd a vec bola pridelená sudkyňi Z. Z. dňom 26. 1. 2007.

Konanie bolo prerušené uznesením zo dňa 13. 2. 2007 do právoplatného skončenia konania o spôsobilosti na právne úkony MUDr. D. B., vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod spisovou značkou Ps/12/2004. Žalobca sa proti tomuto uzneseniu odvolal a vzniesol námietku zaujatosti sudkyne Z. Z. Po vyjadrení sudkyne k námietke zaujatosti bol spis predložený 2. 3. 2007 na rozhodnutie o námietke zaujatosti na Krajský súd v Trnave. Dňa 15. 3. 2007 Krajský súd v Trnave vrátil spis bez meritórneho rozhodnutia ako bezdôvodne predložený, keďže žalobca namieta postup sudkyne v konaní o prejednávanej veci, preto sa na jeho námietku zaujatosti neprihliada.

Dňa 21. 3. 2007 sudkyňa dala do spisu úpravu na uloženie spisu na lehotu do 12. 4. 2007 stým, že má byť urobený dopyt na Okresný súd Bratislava II, v akom štádiu je konanie

o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony žalobcu. Okresný súd Bratislava II oznámil 15. 6. 2007, že dňa 15. 5. 2007 bolo rozhodnuté o tom, že súd MUDr. B. nepozbavuje ani neobmedzuje spôsobilosti na právne úkony a dňa 12. 7. 2007 doručil tunajšiemu súdu právoplatný rozsudok č. k. Ps/12/2004-366 zo dňa 15. 5. 2007.

Dňa 4. 9. 2007 bolo doručované odvolanie žalobcu žalovaným na písomné vyjadrenie. Po zaslaní vyjadrení bol spis dňa 13. 10. 2007 predložený Krajskému súdu v Trnave na rozhodnutie o odvolaní. Odvolací súd uznesením zo dňa 13. 11. 2007 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil.

Dňa 11. 12. 2007 bolo doručované uznesenie krajského súdu účastníkom konania a 17. 1. 2008 súd zaslal žalobcovi tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch“ na oslobodenie od súdnych poplatkov. Dňa 4. 2. 2008 žalobca odpovedal na výzvu, kde poučil sudkyňu, že žaloba podaná v r. 2005 proti štátu SR je zo zákona oslobodená od poplatkov.

Dňa 18. 3. 2008 bola doručovaná žaloba žalovaným na vyjadrenie v lehote 15 dní. Žalovaní sa k žalobe vyjadrili 30. 4. 2008 a 6. 5. 2008.

Dňa 13. 5. 2008 sudkyňa vyžiadala spis Krajského súdu v Trnave sp. zn. 19Cb/41/1999 a 16Cb/41/1996. Krajský súd v Trnave 3. 6. 2008 oznámil, že spis 19Cb/41/1999 bol v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR Bratislava postúpený na Okresný súd Trnava.

Dňa 11. 6. 2008 sudkyňa vytýčila pojednávanie na 22. 9. 2008. Dňa 31. 7. 2008 žalobca navrhol predvolať šiestich svedkov a upravil petit.

Pojednávanie dňa 22. 9. 2008 bolo odročené na neurčito z dôvodu žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov.

Dňa 24. 9. 2008 žalobca podal námietku zaujatosti voči sudkyňi.

Výzvou zo dňa 29. 9. 2008 sudkyňa vyzvala žalobcu, aby v lehote 10 dní oznámil dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený a kedy sa žalobca o dôvode vylúčenia sudcu dozvedel. Žalobca prevzal výzvu 14. 10. 2008. Dňa 20. 10. 2008 žalobca odpovedal na výzvu súdu.

Dňa 4. 11. 2008 bolo žalobcovi zaslané tlačivo „Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch“, ktoré prevzal 1. 12. 2008. Zároveň bol vyzvaný

Okresný dopravný inšpektorát OR PZ B. a Geodetický a kartografický úrad B. o oznámenie, či evidujú vozidlá a nehnuteľnosti vo vlastníctve žalobcu.

Dňa 4. 12. 2008 žalobca oznámil, že žaloba je zo zákona oslobodená od poplatkov, preto nie je potrebné skúmanie majetku. Ďalej uviedol „Dodržujte zákony, prestaňte sa správať ako sliepky!“

Dňa 5. 12. 2008 bola doručená odpoveď Geodetického a kartografického úradu B. aj s LV č. 6112 a 5111 a 15. 12. 2008 bolo doručené oznámenie Krajského dopravného inšpektorátu B.

Uznesením zo dňa 14. 1. 2009 súd zamietol žiadosť žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Uznesenie bolo doručené žalobcovi 30. 1. 2009 a 9. 2. 2009 bolo doručené odvolanie proti „totálne sprostému uzneseniu“.

Dňa 10. 3. 2009 bola doručovaná kópia odvolania žalobcu žalovaným s tým, aby sa k nemu do 15 dní písomne vyjadrili. Dňa 3. 4. 2009 a 6. 4. 2009 bolo doručené vyjadrenie žalovaných k odvolaniu.

Dňa 7. 4. 2009 sudkyňa predložila odvolanie Krajskému súdu v Trnave, ktorý dňa 7. 5. 2009 vec vrátil bez vydania rozhodnutia o odvolaní ako predčasne predložený, nakoľko odvolanie smeruje proti uzneseniu, ktorý vydal vyšší súdny úradník a z predkladacej správy nie je zrejmé, že sa sudca venoval prípadnej možnosti rozhodnúť o odvolaní proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka bez jeho predloženia odvolaciemu súdu.

Dňa 11. 5. 2009 sudkyňa predložila odvolanie opätovne krajskému súdu, nakoľko odvolaniu žalobcu nemieni vyhovieť.

Dňa 31. 12. 2009 bolo doručené súdu uznesenie Krajského súdu v Trnave, ktorým uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, kde bolo zároveň uvedené, že na námietku zaujatosti proti sudkyňi odvolací súd neprihliadol, nakoľko dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti spočívajúce v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci.

Dňa 31. 12. 2009 bolo uznesenie krajského súdu doručované účastníkom a 21. 1. 2010 sudkyňa predložila spis vyššej súdnej úradníčke na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dňa 8. 2. 2010 bolo uznesením ustanovená žalobcovi za zástupcu advokátka JUDr. B. Š., ktorá 4. 3. 2010 podala proti uzneseniu odvolanie, nakoľko bola zamestnaná

ako advokátska koncipientka u JUDr. J. C., ktorý bol v konaní Okresného súdu Trnava sp. zn. 10C/34/2005 ako žalovaný žalobcom o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 5.000.000,- Sk.

Dňa 19. 3. 2010 sudkyňa zrušila uznesenie zo dňa 8. 2. 2010 a ustanovila žalobcovi za zástupcu advokáta JUDr. Z. P.

Dňa 9. 4. 2010 JUDr. Z. P. požiadal o pozbavenie funkcie právneho zástupcu z dôvodu jeho pracovnej vyťaženia.

Dňa 8. 6. 2010 sudkyňa zamietla návrh JUDr. Z. P. na pozbavenie funkcie právneho zástupcu navrhovateľa. Dňa 29. 6. 2010 JUDr. P. podal odvolanie voči tomuto uzneseniu.

Dňa 1. 7. 2010 sudkyňa predložila spis s odvolaním právneho zástupcu na Krajský súd v Trnave, kde sa nachádza doteraz. ...

... Opätovne chcem upozorniť na skutočnosť, že sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ v mnohých konaniach tunajšieho súdu, pričom jeho podania sú nejasné a prietahy v konaní sú spôsobované práve nejasnosťou podaní, neochotou sťažovateľa spolupracovať so súdom a neodôvodnenými sťažnosťami, odvolaniami, návrhmi na disciplinárne a trestné stíhanie sudcov. Jeho podania sú plné invectiv voči sudcom, vulgarizmov, a je veľmi obtiažne prejednávať a rozhodovať sťažovateľove návrhy na začatie konania.»

Právna zástupkyňa sťažovateľa ústavnému súdu podaním z 21. marca 2011 (doručeným ústavnému súdu 23. marca 2011) oznámila, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti. Na stanovisko predsedníčky okresného súdu zareagovala takto:

«Predsedníčka okresného súdu v predmetnom vyjadrení uvádza chronológiu konania, pričom neuvádza, či sťažnosť sťažovateľa považuje za dôvodnú alebo nie.

Predsedníčka okresného súdu považuje vec za právne a skutkovo zložitú, keďže sa jedná o žalobu o náhradu škody spôsobenej orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Podľa názoru sťažovateľa je vec súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov, pričom je potrebné zdôrazniť, že v uvedenom konaní nie je potrebné aplikovať právnu úpravu iného štátu, ani v ňom nebolo doposiaľ nariadené znalecké dokazovanie, ktoré by čo i len čiastočne odôvodňovali tvrdenie predsedníčky okresného súdu. Je taktiež potrebné zdôrazniť, že právna úprava zakotvujúca zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone

verejnej moci je platná od roku 2003, uvedené konanie nie je teda poznačené ani zložitou pri aplikácii právnej normy.

V prípade, ak by však ústavný súd s vyjadrením predsedníčky okresného súdu súhlasil, je potrebné zdôrazniť, že z uvedenej chronológie konania jednoznačne vyplýva, že konanie je poznačené zbytočnými prietahmi a ani skutková a právna zložitost' veci nemôže ospravedlniť, že konanie nie je ani po takmer 6 rokoch právoplatne skončené.

Opätovne je potrebné poukázať na to, že prvý úkon okresného súdu bol urobený až po jednom roku po podaní návrhu, a to dňa 28. 06. 2006, ktorým súd vyzval žalobcu na doplnenie žaloby o odôvodnenie uplatňovanej náhrady ušlého zisku a náhrady po invalidizácii.

Je taktiež potrebné zdôrazniť, že okresný súd vyzval sťažovateľa na vyplnenie tlačiva Potvrdenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na oslobodenie od súdnych poplatkov, ktoré však bolo pre účely predmetného konania úplne bezpredmetné. Samotný sťažovateľ podaním zo dňa 04. 02. 2008 poukázal na skutočnosť, že konanie je ex lege oslobodené od súdnych poplatkov vzhľadom na charakter tohto konania. Pričom po opätovnom doručení „potvrdenia o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch“, túto skutočnosť opakovanu súdu uviedol dňa 04. 12. 2008.

S poukazom na vyššie uvedené je sťažovateľ toho názoru, že v predmetnom konaní sa prejavuje nesústredenost' súdu na vec, ktorej sa dalo predísť. Táto skutočnosť vyplýva aj z chronológie uvedenej v predmetnom vyjadrení, kde sa uvádza, že Krajský súd v Trnave po predložení odvolania vrátil vec okresnému súdu bez prejednania veci ako predčasne predloženú, keďže odvolanie smerovalo proti uzneseniu, ktoré vydal vyšší súdny úradník a z predkladacej správy nebolo zrejmé, či sa sudca venoval prípadnej možnosti rozhodnúť o odvolaní proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka bez predloženia veci odvolaciemu súdu. ...

V predmetnom vyjadrení predsedníčka okresného súdu ďalej uvádza: „opätovne chcem upozorniť na skutočnosť, že sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ v mnohých konaniach tunajšieho súdu, pričom jeho podania sú nejasné a prietahy v konaní sú spôsobované práve nejasnosťou podaní, neochotou sťažovateľa spolupracovať so súdom a neodôvodnenými sťažnosťami, odvolaniami, návrhmi na disciplinárne a trestné stíhanie sudcov.“

Z predloženej chronológie konania jednoznačne vyplýva, že zo strany sťažovateľa nedošlo k žiadnej významnej okolnosti, ktorá by mu mala byť pripísaná na ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prietahom. ...

Vzhľadom na uvedené nemôže byť pripísané na ťarchu sťažovateľovi ani to, že v predmetnom konaní využíval možnosti dané mu zákonom.

Ako vyplýva z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu pojednávanie konané dňa 29. 09. 2008 bolo odročené na neurčito z dôvodu žiadosti žalobcu o ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Dňa 19. 03. 2010 vec pojednávajúca sudkyňa zrušila uznesenie zo dňa 08. 02. 2010 a ustanovila žalobcovi za zástupcu advokáta JUDr. Z. P. O jednoduchom procesnom úkone ako je ustanovenie zástupcu z radov advokátov tak odporca rozhodoval takmer pol roka.

Pokiaľ predsedníčka okresného súdu v predmetnom vyjadrení uvádza, že sťažovateľove „podania sú nejasné a prietahy v konaní sú spôsobované práve nejasnosťou podaní, neochotou sťažovateľa spolupracovať so súdom...“, je potrebné uviesť, že z predloženej chronológie takáto skutočnosť žiadnym spôsobom nevyplýva. Sťažovateľ bol dva krát vyzvaný súdom, aby doplnil neúplné podanie, a to okrem iného aj žalobu, pričom tomu zo strany súdu bolo učinené až po roku od jej podania. Sťažovateľ na výzvy súdu odpovedal v primeranej lehote.

Skutočnosť, že sťažovateľ vystupuje ako navrhovateľ v mnohých konaniach u odporcu nemôže byť sťažovateľovi pričítaná na ujmu, a to ani v prípade, ak by uvedením tejto skutočnosti chcela predsedníčka okresného súdu poukázať na zaťaženosť súdu vysokým počtom vecí. ...»

Právna zástupkyňa vo svojom podaní vyčíslila trovy konania v konaní pred ústavným súdom za 3 úkony právnej služby vykonané v rokoch 2010 a 2011 v sume 465,83 €. Súčasne oznámila, že sťažovateľ súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o jeho prijatom návrhu.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľ zároveň namietal aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota účastníka konania neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04). Základnou povinnosťou súdu i sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Sudca je podľa § 117 OSP povinný robiť

vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS/272/04) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú: právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitost' veci, ktoré ústavný súd uplatňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd vychádzajúc zo skutočnosti, že predmetom konania pred okresným súdom je rozhodovanie o návrhu sťažovateľa, ktorým sa domáha náhrady škody spôsobenej orgánmi verejnej moci podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, konštatuje, že vec je súčasťou štandardnej agendy všeobecných súdov a nie je právne ani skutkovo zložitá.

2. Správanie sťažovateľa ako navrhovateľa v tomto konaní je druhým kritériom, ktoré sa uplatňuje pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Z obsahu súdneho spisu ústavný súd zistil, že sťažovateľ v doterajšom priebehu napadnutého konania podal viacero procesných návrhov (námietky zaujatosti, žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, úprava petitu), s ktorými sa okresný súd musel zaoberať a rozhodnúť o nich. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatoval, že išlo o procesné návrhy, na ktoré mal sťažovateľ právo podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku, ale tieto objektívne spôsobili predĺženie napadnutého konania. Z uvedeného dôvodu tieto skutočnosti ústavný súd zohľadnil pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení.

3. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd súčasne pri posudzovaní veci prihliadal aj na § 100 ods. 1 OSP prvú vetu, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen neodôvodnenou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou, resp. nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty účastníkov konania v primeranom čase (m. m. napr. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

Zo sťažnosti, z vyjadrenia predsedníčky okresného súdu, ako aj z obsahu súdneho spisu zhodne vyplynulo, že sťažovateľ podal 29. júna 2005 žalobu okresnému súdu proti Slovenskej republike (v zastúpení Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky a Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky). Sťažovateľ ako žalobca žiadal určiť povinnosť žalovaných zaplatiť mu spoločne a nerozdielne „ušlý zisk 7.000 - Sk mesačne od mája 1999 do vyrovnania škody“, „nemajetkovú ujmu a poškodenie zdravia“ v sume 10 000 000 Sk a „náhradu zvýšených nákladov po invalidizácii (strata zárobku a následne zníženie dôchodku)“ v sume 10 000 000 Sk. Čo sa týka procesných úkonov súdu zistených zo spisu sp. zn. 35 C 58/2005, tie sa v zásade v plnom rozsahu zhodujú s úkonmi, ktoré uviedla vo svojom doplnení právna zástupkyňa sťažovateľa a vo svojom vyjadrení aj predsedníčka okresného súdu.

Vychádzajúc z obsahu spisu ústavný súd konštatoval, že v doterajšom priebehu napadnutého konania, ktoré nie je po 5 rokoch a 9 mesiacoch od svojho začatia právoplatne skončené (pričom okresný súd vo veci zatiaľ ani meritórne nerozhodol) došlo k neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu v období od podania žaloby až po prerušenie

konania uznesením z 13. februára 2007 (jeden a pol roka) a následne tiež v období od 12. júla 2007, keď bol okresnému súdu doručený rozsudok Okresného súdu Bratislava II č. k. Ps/12/04-366 z 15. mája 2007, až do konca roka 2007.

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v priebehu rokov 2008 – 2009 konal neefektívne a nesústredene, opakoval jednoduché procesné úkony (získovanie majetkových pomerov sťažovateľa), pričom nariadil vo veci iba jedno pojednávanie na 29. september 2008, ktoré bolo odročené na neurčito. V priebehu roka 2010 okresný súd takmer výlučne riešil otázku ustanovenia právneho zástupcu sťažovateľovi v uvedenom konaní, ktorá dosiaľ nie je uzavretá.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd uzavrel, že okresný súd v konaní sp. zn. 35 C/58/2005 tým, že bol v konaní čiastočne nečinný, že konal opakovane neefektívne a nesústredene, konal so zbytočnými priet'ahmi, čím porušil základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

V súlade s § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 35 C/58/2005 konal bez zbytočných priet'ahov.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ žiadal aj o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 50 000 € z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti ako „*satisfakciu za opakované delikty sudkyne*“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý si vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 35 C/58/2005 a berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu, najmä správanie účastníka konania (sťažovateľa), ako aj skutočnosť, že konanie vo veci sťažovateľa nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval za odôvodnené priznať sťažovateľovi sumu 2 000 € ako primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátkou JUDr. I. R., K. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok

2009, ktorá bola 695,41 €, ako aj z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2010, ktorá bola 741 €, keďže išlo o jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2010 a o dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011. Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti a vyjadrenie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 382,32 € (za jeden úkon právnej služby po 120,23 € a za dva úkony právnej služby po 123,50 €), 1 x režijný paušál 7,21 € a 2 x režijný paušál po 7,41 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky), zvýšenej o 19 % v prípade úkonu vykonaného v roku 2010, keďže právna zástupkyňa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, t. j. o 24,21 €, resp. zvýšenej o 20 % v prípade dvoch úkonov vykonaných v roku 2011, t. j. o 52,36 €. Úhrada bola priznaná v celkovej sume 465,83 €.

Odmenu ustanovenej advokátke je povinný okresný súd zaplatiť na účet Kancelárie ústavného súdu podľa bodu 5 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2011